

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraza nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Consiliul Județean Bistrița - Năsăud

Mun. Bistrița, Piața Petru Rareș, nr. 1, Palatul Administrației

Cod poștal 420080, jud. Bistrița - Năsăud

RECOMANDAREA

Nr. 92 din 8 APR 2020

referitoare la respectarea prevederilor art. 82 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011,
cu modificările și completările ulterioare

Prin petiția înregistrată la Instituția Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Cluj - Napoca sub nr. D2/40/15.01.2020, doamna _____, având domiciliul în mun. _____, str. _____, nr. _____, ap. _____, jud. _____, în calitate de mamă a minorului _____, născut la data de _____, având _____ elev al Centrului de Educație Incluzivă Nr. 1 Bistrița, în clasa a _____ a _____ încadrat în grad de handicap grav, cu asistent personal, ne-a sesizat în legătură cu art. 49 din Constituția României, referitor la protecția copiilor și a tinerilor și art. 50 referitor la protecția persoanelor cu handicap.

bursei sociale din motive medicale la care are dreptul minorul conform dispozițiilor Ordinului M.E.N. nr. 5576/2011 privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a bursei elevilor din învățământul preuniversitar de stat, deși a solicitat acordarea drepturilor bănești pentru fiul său prin Cererea nr. 1703/13.09.2018 și prin Cererea nr. 2802/26.11.2019 adresate Centrului de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița, fără a primi un răspuns favorabil. Prin Adresele nr. 2383/21.11.2018 și 3004/19.12.2019, emise de Centrul de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița, petentei i s-au comunicat demersurile efectuate de unitatea de învățământ, respectiv depunerea în fiecare an, la Consiliul Județean Bistrița - Năsăud, a Notei de fundamentare privind aprobarea acordării bursei de ajutor social pentru motive medicale elevilor cu cerințe educaționale speciale înscrși.

În scopul verificării situației expuse de petentă Instituția Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Cluj - Napoca - Avocatul Copilului, s-a adresat Centrului de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița și Consiliului Județean Bistrița - Năsăud.

Consiliul Județean Bistrița - Năsăud, a transmis faptul că la nivelul județului Bistrița - Năsăud, pentru elevii din învățământul preuniversitar special de stat nu s-au acordat burse de ajutor social în anul școlar 2018-2019 și, ținând cont de faptul că prin Legea bugetului de stat pe anul 2020 nu s-au alocat Județului Bistrița - Năsăud, din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, fonduri pentru bursele de ajutor social de care pot beneficia elevii din învățământul preuniversitar special de stat, prin Hotărârea Consiliului Județean Bistrița - Năsăud nr. 14 din 18.02.2020 privind

aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Județului Bistrița-Năsăud pe anul 2020 și estimările pe anii 2021-2023, nu s-au putut aloca sume pentru anul 2020 cu această destinație.

I. ÎN DREPT

Legea educației nr. 1/2011, Art. 82 alin. (1) (1^a) și (2), art. 105; **Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 4742/2016** pentru aprobarea Statutului elevului - art. 11 alin. (1) lit. e), alin. 2(2), art. 105 alin. (2) lit. d); **Anexa nr. 1 la Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 5576/2011** - art. 1 - art. 4 (2), art. 13, art. 14, art. 17, art. 19; **H.G. nr. 666/2019** pentru aprobarea cuantumului minim al burselor de performanță, de merit, de studiu și de ajutor social pentru elevii din învățământul preuniversitar de stat, cu frecvență, care se acordă elevilor în anul școlar 2019-2020; **O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ** - art. 17 (1), (5), art. 173, art. 182, art. 190, art. 196; **Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale**, cu modificările și completările ulterioare - art. 19(2); **LEGE nr. 448 din 6 decembrie 2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap - Republicare - art. 3 - art. 4, art. 6 - art. 9, art. 16.

II. CONCLUZII

Prin Nota de fundamentare nr. 2544/30.10.2019 transmisă prin Adresa nr. 2545/30.10.2019 și înregistrată la Consiliul Județean Bistrița - Năsăud în data de 31.10.2019, Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița a propus acordarea unui număr de 26 de burse de ajutor social (pentru motive medicale). Conform Raportului Comisiei pentru acordarea burselor de ajutor social, înregistrat cu nr. 2204/27.09.2019, la nivelul unității de învățământ au fost înregistrate 26 de dosare pentru elevii care îndeplinesc criteriile generale prevăzute de Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 5576/2011.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din Anexa la Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 5576/2011 privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a burselor elevilor din învățământul preuniversitar de stat, cu modificările și completările ulterioare, bursele de ajutor social se acordă din bugetul local al unității administrativ-teritoriale de care aparține unitatea de învățământ, în limita fondurilor aprobate cu această destinație.

Conform dispozițiilor art. 82 alin. (1) și (2) din **Legea educației nr. 1/2011**, cu modificările și completările ulterioare "**Elevii de la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar de stat beneficiază lunar de burse de performanță, de burse de merit, de burse de studiu și de burse de ajutor social.** (2) **Cuantumul unei burse acordate din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat și numărul acestora se stabilesc anual prin hotărâre a consiliului local, respectiv a consiliului județean/consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.**

Acest drept al elevilor este reglementat în mod expres și prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului elevului care prevede în cuprinsul Secțiunii 4 Drepturi sociale la art. 11 alin. (1) lit. e) "**Art. 11 (1) Elevii beneficiază de următoarele drepturi sociale: e) dreptul de a beneficia de burse sociale, de studiu și de merit, de performanță, precum și de ajutoare sociale și financiare în diverse forme, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.**" , iar la alin. 2 "(2) **În vederea stabilirii burselor școlare prevăzute la alin. (1) lit. e): a) consiliile locale, respectiv consiliile județene stabilesc anual, prin hotărâre, cuantumul și numărul burselor care se acordă din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, conform legii; b) criteriile specifice de acordare a tuturor tipurilor de bursă se stabilesc anual de către consiliile de administrație ale unităților de învățământ, în funcție de fondurile repartizate și de rezultatele elevilor, conform legii.**"

Potrivit art. 105 alin. (2) lit. d) din același act normativ: "**Art. 105 (2) Finanțarea complementară se asigură din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ preuniversitar și din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, aprobate anual prin legea bugetului de stat cu această destinație, pentru următoarele categorii de cheltuieli: d) cheltuieli cu bursele elevilor.**"

Modalitatea de aplicare a prevederilor legale mai sus menționate a fost stabilită prin **Anexa nr. 1 la Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 5576/2011**, cu modificările și completările

ulterioare, art. 4" (2) *Cuquantumul unei burse acordate din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat și numărul acestora se stabilesc anual prin hotărâre a consiliului local, respectiv a consiliului județean/consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București,*" și art. 13 *"Bursele de ajutor social se acordă următoarelor categorii de elevi înscriși la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar de stat: a) orfani sau bolnavi de TBC și care se află în evidența dispensarelor școlare ori bolnavi de diabet, boli maligne, sindromuri de malabsorbție grave, insuficiențe renale cronice, astm bronșic, epilepsie, cardiopatii congenitale, hepatită cronică, glaucom, miopie gravă, boli imunologice sau infestați cu virusul HIV ori bolnavi de SIDA sau care suferă de poliartrită juvenilă, spondilită anchilozantă ori reumatism articular, handicap locomotor, **tulburări din spectrul autist,** ..."*

În plus art. 14 din același act normativ prevede că *"Pentru obținerea bursei de ajutor social, elevii majori sau părinții/tutorii legal instituți/reprezentanții legali ai elevilor minori depun la comisia de atribuire a bursei din unitatea de învățământ, în termenul stabilit de aceasta, o cerere însoțită de acte care dovedesc dreptul de acordare a bursei de ajutor social."*

Perioada de acordare este reglementată expres prin art. 17 coroborat cu art. 19 din Anexa nr. 1 la Ordinul M.E.C. nr. 5576/2011, după cum urmează: *"Art. 17 Bursele se acordă în fiecare an școlar, pe perioada cursurilor școlare, inclusiv pe timpul pregătirii și susținerii examenului de bacalaureat, examenului de certificare a calificării profesionale și pe perioada pregătirii practice. Art. 19 Bursele de ajutor social se acordă și pe perioada vacanțelor școlare pentru elevii prevăzuți la art. 13..."*

În baza prevederilor cuprinse în **H.G. nr. 666/2019** pentru aprobarea cuantumului minim al bursei de performanță, de merit, de studiu și de ajutor social pentru elevii din învățământul preuniversitar de stat, cu frecvență, care se acordă elevilor în anul școlar 2019-2020 s-a stabilit că *"în anul școlar 2019-2020, cuantumul minim al bursei de performanță, de merit, de studiu și de ajutor social, de care pot beneficia elevii din învățământul preuniversitar de stat, cu frecvență, este cel stabilit de autoritățile administrației publice locale, aflat în plată în anul școlar 2018-2019."* Cu toate acestea, actul normativ prevede, în mod expres, posibilitatea autorităților deliberative ale administrației publice locale de a stabili un cuantum mai mare al bursei, în funcție de posibilitățile financiare ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale. Mai mult decât atât, adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 666/2019, conform Notei de Fundamentare, a avut la baza diminuarea riscurilor ca o parte dintr-o elevi să nu poată beneficia de burse în anul școlar 2019-2020, propunând ca în anul școlar 2019-2020, cuantumul minim al bursei de performanță, de merit, de studiu și de ajutor social, de care pot beneficia elevii din învățământul preuniversitar de stat cu frecvență, să fie cel stabilit de autoritățile administrației publice locale, aflat în plată în anul școlar 2018-2019.

Conform dispozițiilor legale mai sus menționate, legiuitorul a stabilit, în mod imperativ, dreptul elevilor din învățământul preuniversitar de stat de a beneficia de burse de ajutor social. Corelativ, autorităților publice le incumbă obligația de a stabili anual, prin hotărâre, cuantumul și numărul bursei care se acordă

Prin urmare Consiliul Județean Bistrița avea obligația de a stabili anual, prin hotărâre, atât cuantumul unei burse de ajutor social, cât și numărul acestora.

În urma analizei răspunsurilor și a documentelor transmise de Centrul de Educație Incluzivă Bistrița și Consiliul Județean Bistrița - Năsăud, rezultă că unitatea de învățământ a efectuat toate demersurile legale necesare în vederea respectării dreptului elevilor la burse de ajutor social (din motive medicale). Însă autoritatea locală competentă să aprobe cuantumul bursei de ajutor social și numărul de burse acordate nu și-a îndeplinit obligațiile legale care îi revineau.

În temeiul art. 173 alin. (1) și alin. (5) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, care reglementează atribuțiile consiliului județean, coroborat cu art. 182 și art. 196 alin. (1) lit. a) **Consiliul Județean Bistrița – Năsăud avea obligația să prevadă în bugetul local al județului Bistrița – Năsăud pentru anul 2019 și 2020 fondurile necesare pentru acordarea de burse școlare sociale.**

În acest context urmează a se aplica dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, respective: "(2) Pe parcursul exercițiului bugetar, autoritățile deliberative pot aproba rectificarea bugetelor prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii de rectificare a bugetului de stat, precum și ca urmare a unor propuneri fundamentate ale ordonatorilor principali de credite. Rectificărilor bugetelor locale li se vor aplica aceleași proceduri ca și aprobării inițiale a acestora, cu excepția termenelor din calendarul bugetar."

Din informațiile și documentele comunicate de Centrul de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița și Consiliul Județean Bistrița - Năsăud, rezultă că unitatea de învățământ a efectuat toate demersurile legale necesare în vederea respectării dreptului elevilor la burse de ajutor social (din motive medicale), însă autoritatea județeană competentă să probeze cuantumul bursei de ajutor social și numărul de burse care se acordă nu și-a îndeplinit obligațiile legale care îi reveneau conform dispozițiilor legale anterior menționate.

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. **Consiliul Județean Bistrița – Năsăud**, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va întreprinde demersurile legale pentru respectarea prevederilor art. 82 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011. În acest sens **va aproba numărul și cuantumul burselor de ajutor social (medicale) aferente anului școlar 2019-2020 pentru elevii din învățământul special de stat din județul Bistrița – Năsăud în scopul soluționării favorabile a petiției depuse de doamna** _____ **în calitate de reprezentant legal al minorului** _____

_____ , având _____ elev al Centrului de Educație Incluzivă Nr. 1 Bistrița, în clasa a _____ -a _____ , încadrat în grad de handicap grav, cu asistent personal.

2. **Consiliul Județean Bistrița – Năsăud** va proceda la **alocarea către unitățile de învățământ special din subordine, inclusiv Centrului de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița, a sumelor destinate plății burselor de ajutor social aferentă întregului an școlar 2019 – 2020, inclusiv către beneficiarul** _____ , născut la data de _____ , având _____ , elev al Centrului de Educație Incluzivă Nr. 1 Bistrița, în clasa a _____ , încadrat în grad de handicap grav, cu asistent personal reprezentat legal de mama _____ , având domiciliul în mun. _____ , nr. _____ ap. _____ jud. _____

3. **Consiliul Județean Bistrița – Năsăud** va informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Cluj – Napoca, cu privire la însușirea Recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

